

Hoogheemraadschap van
Rijnland

uw kenmerk: Z3332041D3332046
uw brief van: 23 januari 2024
ons kenmerk: 24.020117 /
bijlagen:
Inlichtingen: Jasper de Vries, Niels Minnen
doorkiesnummer: +31713063224
onderwerp: Brief inzake lozing verontreinigd
drainagewater Beaumix

Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente
Katwijk
Postbus 589
2220 AN KATWIJK ZH

Leiden,

Geachte college,

Dank voor uw uitgebreide en informatieve brief over de toepassing van Beaumix als bouwstof bij de aanleg van de N206 – RijnlandRoute en de zorgen en onrust die binnen de gemeente leven. We zijn blij dat Rijnland in een vroeg stadium is betrokken bij de situatie, naar aanleiding van de zorgwekkende resultaten van de eerste watermonitoring door de gemeente. We willen eveneens onze waardering uitspreken voor de prettige en constructieve overleggen tussen de gemeente, de Provincie Zuid-Holland en Rijnland om tot een oplossing voor afvoeren van het vervuilde drainagewater te komen.

In uw brief deelt u zorgen, een voorwaarde en aantal vragen met ons. Rijnland neemt kennis van uw inzet voor scherpere regelgeving en normering voor circulaire bouwstoffen om vergelijkbare situaties te voorkomen en zal de ontwikkelingen aandachtig volgen. Daarnaast deelt Rijnland de voorwaarde dat er bij de gekozen oplossing geen (verdere) verontreiniging van oppervlakte- en grondwater door Beaumix mag plaatsvinden. Als bevoegd gezag zullen wij hier op toezien en als partner zullen wij binnen onze mogelijkheden hieraan bijdragen.

Hieronder volgt de beantwoording op de door u gestelde vragen:

- In de watervergunning van 9 februari 2021, kenmerk 2020-017893, verleend door uw Hoogheemraadschap aan Boskalis, ten behoeve van een onttrekking tijdens de aanlegfase is als voorschrift onder andere de volgende lozingsnorm en monitoringsverplichting opgenomen: "Wekelijks moet het te lozen grondwater worden bemonsterd op het chloridegehalte. Indien de chloride-concentratie de waarde van 200 mg/l overschrijdt moet het onttrokken grondwater in het eerste watervoerende pakket worden geretourneerd." Kunt u de resultaten en de bevindingen van de metingen van deze wekelijkse bemonstering aan de gemeente verstrekken?

Ja, Rijnland kan deze informatie verstrekken. Op basis van de meetgegevens zijn destijds vier infiltratievelden aangelegd en is het onttrokken grondwater geretourneerd.

Archimedesweg 1
Postadres:
Postbus 156
2300 AD Leiden

KvK nr:51137747

telefoon: (071) 30 63 063
telefax: (071) 51 23 916
internet: www.rijnland.net
e-mail: post@rijnland.net

BTW nr: NL813766928B01

Rijnland streeft naar een transparant relatiebeheer met duidelijke regels over belangenverstrengeling en het aannemen van giften.

Meer weten? Wij verwijzen u graag naar onze Algemene Voorwaarden.

- Kunt u duiden wat de gevolgen zijn van het gedurende vier maanden lozen van verontreinigd drainagewater op het oppervlaktewater in de Parkstrook? Graag ontvangen we de duiding voor zowel milieu, ecologie als de volksgezondheid.

Gedurende de vier maanden dat verontreinigd drainagewater is geloosd, heeft Rijnland geen melding ontvangen van zichtbare negatieve effecten op de waterkwaliteit. In de monitoringsrapportage van IDDS zijn analyseresultaten opgenomen van bemonsteringen (13 maart 2023) uit die periode. Daarbij zijn geen verhoogde waarden in het oppervlaktewater gemeten. Enkele verhogingen bij meetpunt 8 en 19 worden door IDDS toegeschreven aan natuurlijke variatie. Deze twee meetpunten hebben de grootste afstand tot het lozingspunt. Eventuele beïnvloeding door de lozing op die punten is daarom niet aannemelijk.

Het hemelwater is in die periode samen met het drainagewater vanuit de pompkelder geloosd. Rijnland schat in dat de theoretische gevolgen/effecten van de betreffende lozingsperiode voor milieu, ecologie evenals de volksgezondheid verwaarloosbaar klein zijn.

Om te duiden wat de mogelijke (onzichtbare) effecten kunnen zijn geweest, moet onderscheid gemaakt worden op stofniveau. Daarbij maken we onderscheid tussen de 'pH' en de overige 'parameters'. De concentratie van parameters verdunnen namelijk gelijkmatig met de hoeveelheid (schoon) water waarmee wordt verdund. De pH is een zuurgraad (en niet een concentratie) en die laat zich niet makkelijk 'verdunnen'.

In het drainagewater zit alleen de parameter Wolfraam ongeveer drie keer boven de MAC-waarde (een risico-normering). De gemeten concentratie zal snel verdund zijn met het overige hemelwater (dat niet in aanraking met de Beaumix is geweest) uit de pompkelder. Verdere verdunning vindt vervolgens ook nog plaats in de watergang zelf. Daarmee zijn onacceptabele risico's op basis van concentraties van parameters al snel uit te sluiten. Alle overige parameters lagen al onder de MAC-waarde.

De pH is lastiger te beoordelen, omdat een zuurgraad zich niet weg laat mengen zoals dat met concentraties aan parameters wel gebeurt. Wat de gevolgen theoretisch zouden kunnen zijn geweest kunnen wij daarom niet aangeven. Wij weten niet welke stof(fen) in welke mate de pH verhoging veroorzaken en hoeveel verdunning nodig is om de zuurgraad te laten dalen. Effecten van pH zijn te divers om hier te omschrijven, maar het heeft invloed op de aquatische ecologie en chemie. Waarschijnlijk is de invloed te kortstondig geweest om merkbare effecten te zien.

Hoogheemraadschap van
Rijnland

- Hebt u voor het lozen van het drainagewater van de N206 op het oppervlaktewater een vergunning afgegeven aan de provincie Zuid-Holland, als opdrachtgever van de aanleg van de Rijnlandroute? Hebt u bij het verlenen van die vergunning gekeken wat de kans op verontreinigd drainagewater zou zijn?

Het voornemen tot het lozen van het water uit de pompkelder (waar het drainagewater onderdeel van is) naar het oppervlaktewater is bij ons op 2 december 2022 gemeld. Deze lozing valt onder de algemene regels van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Op 16 januari 2023 is door Rijnland positief gereageerd op deze melding. De melding is bij ons geregistreerd onder zaaknummer 2023-000786.

- Hoe staat het momenteel met de waterkwaliteit van het oppervlaktewater nabij de N206?

Waterkwaliteit moet beoordeeld worden aan de hand van monitoring op diverse parameters en indicatoren. Rijnland heeft verspreid over zijn beheergebied daarvoor diverse meetpunten ingericht. Het dichtstbijzijnde meetpunt staat in de Oude Rijn. In de lokale watergang naast de N206 hebben wij geen monitoringspunt. Daar kunnen wij derhalve geen uitspraak over doen. Wel kunnen wij u verwijzen naar de monitoringsrapportage van IDDS waarin kwaliteitsgegevens zijn opgenomen.

Naar aanleiding van de verhogingen in het drainagewater, heeft Rijnland twee meetstations in de watergang nabij het lozingspunt geplaatst. Hiermee wordt continu gemeten op onder andere de pH. Een sterke verhoging zou kunnen duiden op een illegale lozing of lekkage. Dat zal aanleiding vormen om direct ter plekke watermonsters te nemen (voor analyse op de overige parameters). De resultaten van de meetstations laten geen uitzonderlijke pH waarden zien.

- Kunt u ons bevestigen dat de afvoer van het verontreinigd water via het riool een oplossing is voor de problematiek?

Op dit moment is er gekozen voor een effectieve aanpak om op de korte termijn de situatie te verlichten. De verdiepte ligging loopt vol met regenwater en dat water moet zo snel mogelijk weg om schade aan de wegconstructie of afsluiting van de weg te voorkomen. Er bestaat landelijk beleid voor de 'voorkeursvolgorde voor afvalwater'. Rijnland hanteert dit beleid. Na overleg met de ambtelijke projectgroep ODWH, Katwijk, de Provincie Zuid-Holland en Rijnland zijn de eerste stappen (1. voorkomen/beperken afvalwater en 2. zuiveren bij de bron en lokaal terugbrengen) uit de voorkeursvolgorde voorlopig afgefallen om

uiteenlopende redenen. Daarmee is afvoer via het riool momenteel de meest voor de hand liggende aanpak, maar ook de laatste stap in de voorkeursvolgorde. Echter, op de langere termijn is het van belang om oplossingen voor de eerste stappen binnen de voorkeursvolgorde verder te onderzoeken en de situatie te heroverwegen. Aan het einde van deze brief komen wij hierop terug.

Vanuit de 'voorkeursvolgorde' is het voorkomen/beperken van het ontstaan van afvalwater de eerste stap. De bermen (waar het regenwater intrekt en vervolgens in aanraking komt met de Beaumix) zouden waterdicht gemaakt kunnen worden. Deze oplossing wordt momenteel afgehouden aangezien het strijdig is met de 'groene' uitstraling die de Tjalmaweg als bestemming heeft.

Als het ontstaan niet voorkomen kan worden, moeten in ieder geval verschillende afvalwaterstromen gescheiden worden gehouden. Dat gebeurt nu. Water van het wegdek dat niet in aanraking komt met de Beaumix kan nog steeds (via de BLBI melding zaaknummer 2023-000786) doelmatig op het oppervlaktewater geloosd worden.

De voorkeursvolgorde voor behandeling van het drainagewater die daarop volgt is, zuiveren bij de bron en lokaal in het milieu terugbrengen. Het vollopen van de verdiepte ligging is een onderdeel van de problematiek. Omdat een 'zuivering bij de bron' tijd kost om te dimensioneren en te testen op zuiveringsrendement, is riool op dit moment de meest voor de hand liggende aanpak. Zodra de rioolaansluiting gereed is, waarmee de bruikbaarheid van de N206 geborgd wordt, zou de situatie periodiek moeten worden herzien.

- Kunt u aangeven in welke mate verontreiniging van oppervlakte-, grond- of zeewater op kan treden door rioolafvoer, al dan niet door overstort?

In deze beantwoording zullen wij alleen ingaan op overstort. Voor de landbodem is het bevoegd gezag 'bodembescherming' aan zet. De gevolgen voor de verontreiniging van zeewater zijn verwaarloosbaar (zie de eerder genoemde verdunning).

Bij overstort zullen de parameters uit het drainagewater al verdund zijn met overig rioolwater en zodra ze in het oppervlaktewater komen verder verdunnen (zoals eerder toegelicht). De pH moet al verlaagd zijn voordat het op het riool mag.

Hoogheemraadschap van
Rijnland

- Kunt u aangeven of er schade aan het rioolsysteem op kan treden door een te hoge zuurgraad van het verontreinigd water?

Dat hangt sterk af van de inrichting van het rioolsysteem. De gemeente is rioolbeheerder, we adviseren u om hier, voor zover dat nog niet gebeurd is, een grondige analyse van te maken om te bepalen of eventuele schade aannemelijk is.

- Kunt u aangeven wat er gebeurt met de zware metalen die via het riool naar uw afvalwaterinstallatie worden afgevoerd?

De zware metalen worden gebonden aan het actief slib in onze rioolwaterzuivering. Afhankelijk van de metaalsoort is dat 40 tot 80%. Periodiek wordt het zuiveringsslib waarin de zware metalen zijn gebonden afgevoerd naar een erkend verwerker (HVC).

- Kunt u aangeven wat het Hoogheemraadschap als de beste korte en lange termijn oplossing ziet?

Rijnland ziet de afvoer op het riool als de meest voor de hand liggende aanpak in de huidige situatie. Zo kan de prangende situatie worden verlicht. Op de langere termijn zijn het afdichten van de bermen en/of lokaal zuiveren wat ons betreft goede alternatieven. Zoals eerder gesteld zou de situatie periodiek moeten worden herzien. Ook zal het drainagewater langere tijd intensief gemonitord moeten worden. Wij delen de verwachting dat met het verstrijken van de tijd de concentraties zullen dalen doordat de ergste mobiele vervuilinglast vooral in het begin uitlooft.

- Welke acties onderneemt het hoogheemraadschap nu zelf?

Wij blijven aangesloten in de ambtelijke projectgroep (ODWH, Rijnland/Katwijk/PZH) en werken mee bij een plan van aanpak waarin scenario's worden uitgewerkt. Een scenario is dat op basis van monitoringsresultaten waargenomen wordt dat de concentraties structureel dalen en lozing op oppervlaktewater weer mogelijk wordt. In het kader van afkoppelen van 'dun' afvalwater, blijven wij ook wijzen op de mogelijkheden die na aansluiting op het riool mogelijk worden (ontwerpen en testdraaien zuivering en/of afdichten middenbermen). Daarnaast eindigen wij deze brief met de aanzet tot een bestuurlijke afspraak.

- Beaumix wordt o.a. geproduceerd bij HVC Wash te Alkmaar. Ziet u als aandeelhouder van deze organisatie een verantwoordelijkheid om HVC Wash aan te spreken op haar verantwoordelijkheid hierin?

Hoogheemraadschap van
Rijnland

HVC is een energie- en afvalbedrijf van 52 gemeenten en 8 waterschappen. HVC is een N.V., waarvan alleen overheden aandeelhouder kunnen zijn die hun afvalstromen door HVC laten inzamelen en verwerken. De waterschappen, waaronder Rijnland laten alleen het zuiveringsslib bij HVC verwerken. Zuiveringsslib is een restproduct van de afvalwaterzuivering. Beaumix is een product dat afkomstig is uit de verwerking van gemeentelijk afval in afvalenergiecentrales. We herkennen de dilemma's en zorgen van het gebruik van sommige circulaire bouwstoffen, ondanks dat ze erkend zijn en voldoen aan de huidige wet- en regelgeving. We zullen uw zorgen delen met HVC, maar zien ook dat de uiteindelijke oplossing bij de landelijke overheid ligt.

Rijnland blijft zich onverminderd inzetten om de waterkwaliteit binnen ons gebied te waarborgen. We werken graag met de betrokken partijen aan een oplossing die hier voor de lange termijn aan bijdraagt. In dit kader zouden wij graag met alle betrokken partijen een bestuurlijke afspraak willen maken om jaarlijks te evalueren wat de beste afvoermogelijkheid van het drainagewater is, waarbij de waterkwaliteit het leidend motief is. Intensieve monitoring van de waterkwaliteit is hiervoor een belangrijke voorwaarde.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wij zien uw reactie op ons voorstel graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
dijkgraaf en hoogheemraden,

Rogier van der Sande,
Dijkgraaf

Mariël Middendorp,
Secretaris / Algemeen Directeur